

دومین همایش روابط تاریخی ایران و اسپانیا

در جریان چند دیدار مقامهای بلندپایه ایران و اسپانیا در سالهای ۱۳۸۱ و ۱۳۸۲، موضوع بزرگداشت روابط ششصدساله دو کشور که سرآغاز آن، سفر کلاویخو* به دربار تیمور بود، مورد توافق قرار گرفت و بر همین اساس با همکاری مرکز اسناد و خدمات پژوهشی وزارت امور خارجه، به عنوان طرف ایرانی و خانه آسیا از طرف دولت اسپانیا، نخستین دور همایش بزرگداشت روابط ششصدساله دو کشور در ۲۶ و ۲۷ آذر ۱۳۸۲ در مادرید و بارسلون اسپانیا برگزار شد. در حاشیه این سمینار که جمعی از پژوهشگران ایرانی و اسپانیایی در آن شرکت داشتند، اسنادی مربوط به تاریخ روابط دو کشور نیز به نمایش گذاشته شد.

دومین دور این سمینار با نام همایش روابط تاریخی ایران و اسپانیا با حضور جمعی از اندیشمندان، اساتید و پژوهشگران ایرانی و اسپانیایی در روزهای سه شنبه و چهارشنبه، سیزدهم و چهاردهم بهمن ۱۳۸۳ در محل سازمان ایرانی مجامع بین المللی وزارت امور خارجه برگزار شد.

در جلسه افتتاحیه همایش که جناب آقای معیری، معاون آموزش و پژوهش وزارت امور خارجه، آقای آنتونیو پرز هرناندز، سفیر اسپانیا در جمهوری اسلامی ایران، آقای یون دلاریا، مدیرکل خانه آسیا و سفیر ویژه اسپانیا در امور منطقه آسیا - پاسیفیک، آقای شفقی، معاون

*** سفرنامه کلاویخو که شرح مسافرت وی از اسپانیا به دربار تیمور در سمرقند است به فارسی برگردانده شده است. وی در این سفر از شهرهای مختلف ایران از جمله تبریز، مشهد و سرخس عبور کرده و شرح دیدههای خود را نوشته است.



وزارت ارتباطات و فن آوری اطلاعات و سفیر پیشین جمهوری اسلامی ایران در مادرید و آقای رحیم پور، مدیرکل غرب اروپای وزارت امور خارجه، حضور داشتند؛ پس از سخنان خیرمقدم آقای دکتر نظرآهاری، مدیرکل اسناد و خدمات پژوهشی وزارت امور خارجه، آقای معیری درباره پیشینه و فعالیتهای معاونت آموزش و پژوهش در بعد پژوهش و تحقیقات در حوزه سیاست خارجی و روابط بین الملل، گردهماییهای دوره‌ای پیرامون موضوعهای مورد توجه در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران و روابط ایران و اسپانیا سخنانی ایراد نمود و در پایان اظهار امیدواری کرد که این همایش ضمن ارائه راهکارهای مشخصی برای همکاریهای علمی و پژوهشی دو کشور، در عرصه سیاست خارجی و بین المللی، افق همکاریها و روابط آینده را روشن تر ساخته و دستاوردهای ملموسی به بار آورد. سپس سفیر اسپانیا در ایران ضمن تشکر از وزارت امور خارجه به خاطر برگزاری این همایش، مطالبی را درباره مناسبات سیاسی، اقتصادی، فرهنگی بین دو کشور در سالهای اخیر بیان نمود و در ادامه به تحولات داخلی و خارجی اسپانیا از دوره فرانکو، همکاریهای ایران و اروپا، حمایت از مذاکرات اخیر ایران و اروپا در مورد مسائل هسته‌ای و همکاریهای تجاری آینده، اشاره نمود. وی در پایان، توسعه همکاریهای دو کشور را در زمینه‌های اقتصادی، به ویژه بخش انرژی و مسائل فرهنگی، خواستار شد.

گزارش ● دومین همایش روابط تاریخی ایران و اسپانیا / ۲۳۹

در همایش روابط تاریخی ایران و اسپانیا دوازده مقاله با موضوعهای: «واپسین تحولات در روابط ایران و اسپانیا»، «روابط دوجانبه ایران و اسپانیا»، «اتحادیه اروپا و روابط با ایران»، «ایران، اسپانیا و گفتگوی تمدنها»، «روابط تاریخی ایران و اسپانیا»، «نقش اسپانیا در اکتشافات جغرافیایی و تحول در کارتوگرافی جهان»، «همکاریهای پژوهشی ایران و اسپانیا»، «سیاست منطقه‌ای و انتخابات در ایران» و «همکاریهای دانشگاهی ایران و اسپانیا»، ارائه گردید و موضوعهایی مانند همکاریهای دو کشور در زمینه‌های اقتصادی، سیاسی، علمی، فرهنگی، تمدنی، توریسم و سیاست بین‌الملل مورد بحث و بررسی و تبادل نظر قرار گرفت.

آقای شفتی در سخنان خود به روابط تاریخی دو کشور و زمینه‌های همکاری در بخشهای اقتصادی، تجاری و سیاسی دوجانبه، چندجانبه و سفر هیئتهای دوجانبه در مقاطع و زمینه‌های مختلف و همکاریهای دانشگاهی اشاره نمود. مدیر خانه آسیا، آقای یون دلاربا، با تشکر از وزارتخانه‌های امور خارجه دو کشور و مرکز اسناد، با اشاره به روابط دو کشور، به مشکل ناآشنایی کافی از اسلام و منطقه وسیع دنیای اسلام و عرب در اروپا، نبود تفاهم مشترک بین شرق و غرب، به‌ویژه در زمینه تحولات سالهای اخیر، دستاوردهای مجمع فرهنگی در بارسلون (در سال ۲۰۰۴)، دعوت از ایران برای حضور فعال در اجلاس سال ۲۰۰۵ در اسپانیا، ضرورت ادامه همکاری ایران و اسپانیا در زمینه گفتگوی تمدنها و اتحاد بین تمدنها (نظریه ارائه شده از سوی نخست‌وزیر جدید اسپانیا در واپسین اجلاس سالیانه مجمع عمومی سازمان ملل) و ضرورت افزایش همکاریهای علمی، دانشگاهی و پژوهشی دو کشور اشاره داشت.

سخنران بعدی، آقای رحیم‌پور، با اشاره به تحول چشمگیر روابط دو کشور در سالهای اخیر، زمینه‌های گسترش همکاریها در بخشهای مختلف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی را مورد بحث قرار داد.

آقای فیدل سنتاگورتا، مدیر بخش مطالعات و پیش‌بینی سیاست خارجی وزارت خارجه اسپانیا، در مورد روابط اتحادیه اروپا با ایران، عقیده اروپا را در مورد تبدیل وضعیت ایران به وضعیت کلیدی پس از واقعه ۱۱ سپتامبر و آغاز مذاکره‌های تجاری ایران و اسپانیا از سال ۲۰۰۴، بیان داشت و به تشریح موضع اتحادیه اروپا در برابر نیازهای امنیتی ایران در

خاورمیانه پرداخت.

سخنرانی آقای دکتر محمود بروجردی، رئیس مرکز گفتگوی تمدن‌ها، به‌نقش سفرنامه‌نویسان اسپانیایی همچون کلاویخو و تیزیبی نامبرده در ارائه گزارش اوضاع ایران در اسپانیا، خدمات‌های کشیشان اسپانیایی از جمله پادیریک در ایران و آثار دانشمندان ایرانی در کتابخانه ملی اسپانیا، اختصاص یافت.

آقای سانتاگورویز مورالس، سرکنسول افتخاری ازبکستان در مادرید و رئیس انجمن دوستی کلاویخو - تیمور لنگ، درباره رواج نام‌های اسپانیایی در ازبکستان - رابطه اسپانیا با ازبکستان و ایران سخن گفت و با اشاره به سفرنامه اروچ بیگ (دون ژوان ایرانی)، مطالب مفصلی را در این باره بیان داشت. آقای دکتر عراقچی، رئیس دانشکده روابط بین‌الملل وزارت امور خارجه، نیز ضمن اشاره‌ای کوتاه به فعالیتهای دانشکده، به زمینه‌های همکاری دانشگاهی میان دانشکده روابط بین‌الملل و دانشگاه‌های اسپانیا اشاره کرد. آقای دکتر همایون همتی نیز در مورد نقش دین در گفتگوی تمدن‌ها صحبت کرد.

۴۶

ادامه سمینار در روز چهارشنبه ۱۴ بهمن ۱۳۸۳ با ریاست و خوشآمدگویی آقای دکتر رضا شعبانی برگزار شد. سخنرانی آقای دکتر زهنرانی، مدیرکل دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، در مورد شرایط همکاری دول خارجی، تأثیر واقعه ۱۱ سپتامبر بر روند جهانی شدن توسط آمریکا، و انتقاد از برخورد منفعلانه اروپا در برابر موضع آمریکا درباره ایران، تمرکز یافت. خانم دکتر ماریا خسوس مریرو، استاد دانشگاه کاسرس، در مورد رابطه فاکتورهای بین‌المللی با اوضاع داخلی ایران، تأثیر انتخابات ایران، عراق و افغانستان بر اوضاع جهانی، تمایل اخیر ایران به سوی کشورهای عربی محافظه‌کار، روسیه و کشورهای جنوب شرقی آسیا، درخواست ایران برای عضویت در گات، فن‌آوری صلح‌آمیز هسته‌ای و ارائه نظریه اتحاد تمدن‌ها از سوی نخست‌وزیر اسپانیا صحبت نمود. مهندس غلامرضا سحاب با اشاره به تاریخچه کارتوگرافی و فرمان پاپ در سال ۱۴۹۲ راجع به تقسیم جهان بین اسپانیا و پرتغال، دستاوردهای ابن‌سعید غرناطی، فرانسیسکو پیزارو، واسکونو دوالبلا و ابن‌یامین (بنجامین دوتودل)، جهانگردان اسپانیایی، را در مقاله خویش مورد بررسی قرار داد.

گزارش ● دومین همایش روابط تاریخی ایران و اسپانیا / ۲۴۱

آقای هیثم امیر افرانندز ضمن معرفی مؤسسه مطالعات استراتژیک و بین‌المللی الکانو، حوادث ۱۱ سپتامبر و ۱۱ مارس مادرید و تأثیر برداشتهای قلبی را از اسلام و مسلمانان در غرب، تشریح نمود.

آقای دکتر اسماعیل پور به عنوان واپسین سخنران، موضوعهایی همچون: تأثیر ادیان باستانی ایران در اسپانیا، آغاز ارتباطهای خارجی ایران و اسپانیا از سال ۱۴۰۳ در زمان تیمور لنگ و حضور ایرانیان در اسپانیای اسلامی، را در مقاله خود شرح داد.

در پایان همایش، جمع‌بندی توسط آقای دکتر نظراهارای و آقای یون دلاریبا انجام گرفت و در آن، با اشاره به سخنرانیهای خوب انجام شده و موضوعهای متنوع سمینار، نسبت به ضرورت برگزاری این‌گونه همایشها به منظور افزایش شناخت دو طرف از یکدیگر، تأکید شد. در حاشیه سمینار نیز برخی از اسناد قدیمی مربوط به اسپانیا و نیز تعدادی نقشه تاریخی اسپانیایی - پرتغالی که در آرشیو وزارت امور خارجه ایران نگهداری می‌شوند، به نمایش درآمدند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی



پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی